

Kozma atya: Isten egymásra bízott bennünket

Türelem, megértés, nagylelkűség, megbocsátás, irgalom. Ezek mind isteni értékek, és a szentek, akiket Mindenszentek napján ünnepelünk, mindezeket az értékeket, vagy ezek némelyikét felmutatják - erről is beszélt Kozma Imre atya az InfoRádió Aréna című műsorában. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke elmondta: a szentek Istennek ezt a jelenlétét fölismerték a maguk életében és elfogadták azt is, hogy az Isten egymásra bízott bennünket.

Mindenszentek és halottak napja - mit üzen nekünk az ünnep?

Nagyon fontosnak tartom, hogy egyáltalán gondolkodjunk ezeknek az ünnepeknek az üzenetén, hiszen azok, akiket mindenszentek napján ünnepelünk, éppen olyan emberek voltak, mint mi, valamiben viszont mégis mások, és pontosan ez a másságuk az, amire oda kell figyelni. Emberi természetük volt, önmagukkal harcoltak ők is, viszont, amiért szentek lettek, egy hatalmas sereg, akik a nagy megpróbáltatásból jöttek, a Szentírás így mondja. A mindennapok világa, a mi emberi életünk világa megpróbáltatásokkal teli, ez egészen természetes, a szentek éppen azt üzenik nekünk, hogy mindezek közepette az ember jelenléte, ha Istent mintázza, akkor ez egy gyógyító jelenlét. Isten beavatkozott gyógyító módon a világunkba, a mi emberi életünkbe, és ez egyszerűen azt jelenti, hogy isteni értékek jelennek meg, olyan értékek, amikre mindannyian vágyakozunk: türelem, megértés, nagylelkűség, megbocsátás, irgalom. Ezek mind isteni értékek, és a szentek, akiket mindenszentek napján ünnepelünk, mindezeket az értékeket, vagy ezek némelyikét felmutatják. Nyilván nem arra gondol az ember, hogy ezek mind megjelentek egy-egy ember életében, de valamelyik ilyen adottság, amire mindenki vágyakozik. Nem látványosan jelent meg, ez is nagyon lényeges, mert ők nem a személyiségükkel akarnak hatni, hanem elsősorban ezekkel az értékekkel. Majdnem hogy azt is lehetne mondani, hogy észrevétlenül akarnak jelen lenni ebben a világban, de tényszerűen ezekkel a gyógyító értékekkel. Tehát én azt gondolom, hogy a szentek azok, akik istennek ezt a jelenlétét fölismerték a maguk életében és elfogadták azt is, hogy az Isten egymásra bízott bennünket. Ha ezt komolyan gondoljuk, akkor egymást meg kell ajándékoznunk önmagunkkal, ezzel a meggyógyult önmagunkkal, az átformált, átalakított emberi természetünkkel, és akkor ebben az esetben ez a világ, amelyben élünk, jobb. Egyébként nagyon érdekes, a Szentírás boldognak mondja ezeket a szenteket, és hogyha a Szentírásnak az arám változatát nézzük, hiszen eredetileg arám nyelven íródott a Szentírásnak ez a része, akkor azt mondja, hogy ezek a boldogok győztesek. Tehát ezek az emberek valamiképpen legyőzték azt a természetüket, amely lefelé húz mindegyikünket, a kisebb ellenállás felé hív el bennünket. Ezt az emberi természetünket legyőzték ezek a hősök, ezek a győztesek, és Isten felől élnek, és ezt az Istent akarják megjeleníteni, ezt a győztes Istent, aki azért lett értünk emberré, hogy ezt a mi emberi világunkat valóban megmentse, hogy emberségessé váljon ez a világ, és mindegyikünk számára a boldogság helyszínévé.

Van annak valamilyen technikája, hogy ezeket az erényeket, az irgalmasságot, a türelmességet a napi gyakorlatunkban hogyan tudjuk előállítani, hogy eszerint viselkedjünk?

Igen, egyszerűen arra kell gondolni, hogy mindegyikünk jó akar lenni, és ahhoz, hogy az ember valóban jó legyen, figyelmesnek kell lenni, és észre kell venni az emberek szükségét. Valójában nem mehetünk el egymás mellett, és hogyha képesek vagyunk arra, hogy megálljunk, odaforduljunk valakihez, akkor ez egyszerűen azt jelenti, hogy megmozdult bennünk valami, és ettől a pillanattól kezdve egy érték elkezd növekedni az emberben. És ha ezt az ember következetesen teszi, végeredményben ez az öngyógyulásunknak a folyamata, akkor egyszer csak az ember maga is jobbá lesz, mert jóvá csak az ember lehet, akik jót tesz. Egyszerű: nem mehetünk el közömbösen egymás mellett. Ha megfogadjuk azt, hogy nem vakon és nem süketen járjuk az útjainkat, akkor rengeteg találkozásunk lesz, és ezekben a találkozásunkban meglevenedhetik az ember találékonysága, és ez minél többször megtörténik, annál felszabadultabb lesz az ember, annál jobban kiteljesedik az élete, és ő maga is boldog lesz. A szentek boldogok, ettől boldogok.

Hogyan kell ön szerint észrevenni más ember szükségét, olyanokét, akik nem hasonlítanak ránk? Jobb vagy rosszabb helyzetben vannak, mint mi, hiszen azokkal nem tudunk együtt érezni, mert nem abban a helyzetben vagyunk, nem is értjük, hogy mi a problémájuk.

Egyszerűen arról van szó, hogy az embernek annyit el kell fogadni, hogy nem zárkozhat be a maga egyéni világába, hiszen mi közösségi lények vagyunk. Az ember beleszületik egy családba, jó esetben, az ember beleszületik egy közösségbe, egy nagyobb közösségbe, a társadalomnak lesz a tagja, és ez eleve elrendeli azt, hogy az ember a másik ember társa. Tehát ha az ember ezen gondolkodik, akkor szükségképpen eljut odáig, hogy mindenki a társam. Az egy más kérdés, hogy adott esetben az embernek le kell győzni önmagát, hogy el tudja fogadni azt a másik embert társaként, társának. És hogyha felelősséget érzünk egymásért, ezt is föl kell kelteni magunkban, mert valamiképpen ezt tanulni kell, hogy igenis nem élhetek csak magamnak, nem élhetek önző módon. Nekem nagyapám pici gyerekkoromban beszélt erről. Talán még iskolás sem voltam, hogy az életet tanítani kell. És akkor megkérdeztem tőle: nagypapa, mit jelent, hogy az életet tanítani kell. És ő akkor nagyon egyszerűen azt mondta, hogy az életünket oda kell ajándékozni a másik embernek. És ez az odaajándékozást azt jelenti, hogy az ember kilépett önmagából. Kilépett a maga szűkös érdekköréből, erre figyelmeztetni kell az embert. Ez a nevelés. Ez pici gyerekkorunktól kezdve történik, és akkor az ember lehet, hogy erőfeszítés árán kell, hogy odaforduljon ahhoz a másik emberhez, de ha ezt elkezdjük, akkor egyszer csak örömünk is telik ebben, hiszen ez a legnagyobb dolog, hogy jót tenni.

De hogy kell elkezdni odaajándékozni az életünket valaki olyannak, akit nem is ismerünk, talán nem is szeretünk, vagy esetleg félünk tőle.

Azt hiszem, hogy akkor beszélünk igazán találkozásról, amikor egy embert még nem ismerünk. De pontosan erről van szó, hogy ehhez kell egy bátorság is és kell egy kockázatvállalás is, hiszen minden találkozásunkban kockázatvállalás is van, hiszen az ember kiteszi magát, kiszolgáltatja magát. Az emberek azért kerülnek el egymást, mert nem akarják kiszolgáltatni magukat. Hiszen ha én találkozom a másik emberrel, akkor ez nem azt jelenti, hogy azt a másikat kifagatom vagy kihallgatom, hanem amikor én találkozni akarok a másik emberrel, akkor magamat fedem fel, pusztán azzal, hogy odafordulok hozzá, és ez bizonyosan kockázat. Ugyanakkor, ha az ember valóban ezt meg tudja tenni, akkor olyan visszaáramlásnak lesz a tanúja, vagy olyan visszaáramlás jelenik meg számára ajándékképpen, ami gazdagítja az életünket, mert általában mi emberek elvárásokkal vagyunk egymás iránt. Ez rossz irány. Az alapirány az, hogy én akarom megajándékozni a másik embert. Az alapirány ez, hogy neki akarom adni az életemet, valamiképpen rádöbbeneni arra, hogy érte vagyok, és azt hiszem, hogy ezen is sokat kellene gondolkodni, biztatni az embereket erre, hogy mekkora dolog az, amikor egy ember fölismeri azt, hogy valaki igent mond neki. Amikor valaki megsejti vele azt, hogy ő fontos. Ez azt jelenti, hogy annak a másik embernek az életét igazolom. Erre vágyakozom, ezt várjuk egymástól, hogy a másik ember igazoljon bennünket, és ez az igazolás pontosan azt jelenti, hogy rácsodálkozom arra a másik emberre, és ebben a pillanatban az az ember már hozzám tartozik. Ez az ajándék teszi azt a másik embert boldoggá, és talán még azt is mondhatnám, hogy értelmet ad az életének.

Igen, de hogyha valaki hozzám tartozik, akkor azért felelősséget is viselek.

Pontosan. Ez pontosan azt jelenti, igen, itt jön egy következő érték, hogy felelősek vagyunk egymásért, és itt van a hit nélküli embernek az igazi problémája. Mi igazolja nekem azt, avagy milyen alapon várhatják el tőlem, hogy én felelősséget vállaljak a másik emberért? Azért, mert ez így illik vagy így méltó, így helyes? Lehet ilyeneket mondani, akár ezt is mondhatom, hogy emberhez méltó. A felelősség sokkal, de sokkal többet jelent. Ez nagyon érdekes dolog. Szent Istvánnak, a mi első királyunknak az élettörténetén sokat elmélkedtem, és jó pár évvel ezelőtt Franciaországban voltam egy kongresszuson, ahol a kongresszus témája Szent István életfelfogása volt, talán ez a legjobb szó, hogy mitől volt Szent István olyan, amilyen? Mitől volt az ezredfordulón Európának az elseje, a mi szent királyunk, és ezt egyszerűen így fogalmazták meg: az ő nagysága abban állt, hogy felelősséget vállalt Isten előtt a nemzetéért. És azt hiszem, hogy itt van az a pont, amire sokkal, de sokkal jobban kellene figyelni. Ha én hívő ember vagyok, mindenszentek ünnepén az egyházi gondolkodásunkkal kapcsolatosan sokkal többet kellene erre is utalni, ha én hívő ember vagyok, akkor ez azt jelenti, hogy én Isten előtt vagyok felelős a másik emberért, vagyis erről nekem hitem szerint Isten előtt el kell számolni az életem végén. Tehát Isten nekem ezt a feladatot kiosztotta, és erről a feladatról nekem el kell számolni. Persze, csak a hívő embertől várható ez el.

A hívő embernek Isten ad egy világos útmutatást arra, hogy a felelősségének mi a tartalma? Például, hogyha hajléktalannal kerül szembe.

Nem, nem ad konkrét utasítást így, hanem értünk, Jézus Krisztus értünk emberré lett. És miért lett értünk emberré Krisztus? Azért, mert ezzel - a Szentírás ezt is egészen karakterisztikusan fogalmazza meg -, hússá lett értünk Krisztus. A görög Szentírás így fogalmazza meg, vagyis hús-vér emberré lett értünk. És miért? Azért, hogy megtanítsa bennünket arra, hogy hogyan kell élni az Isten elgondolta embernek. Tehát nem kell nekünk mást tenni, mint odafigyelni Jézus életére, Jézus szavaira és Jézus példájára.

Ezért fontos például a gyerekeknek a hitoktatása, ezért fontos például a gyerekek erkölcsös nevelése, mert ezt a krisztusi példát állítja a középpontba, ami nagyon egyszerűen így fogalmazódik meg a Szentírásban: Jézus értünk emberré lett, körüljárt, és mindenkivel jót tett.

Ennyi volna a dolgunk?

Ennyi, ennyi.

[A Kozma Imre atyával készített interjú az Inforádió honlapján](#)

Az eredeti, vágatlan interjú meghallgatható [itt](#).

Az interjút Exterde Tibor készítette, elhangzott az Inforádió Aréna c. műsorában november 1-jén 18 órakor.